

Határ Győző est

1914. november 13-a, akárcsak az idén, péntekre esett. Határ Győző író, költő, filozófus - kinek nevét az elmúlt évben vette föl a Városi Könyvtár - született ezen napon.

2009. november 13-án délután, névadója születésnapjáról - telt ház előtt - emlékezett meg a könyvtár. A születésnapot köszöntő irodalmi délután tematikája egy verses kötet volt.

A magyar költészet kincsesháza könyvsorozatban, 68. kötetként 1998-ban jelent meg Határ Győző válogatott verseinek kötete: H. Gy. Levelesládája alcímmel.

Maga a költő rendezte verseit a tizennégy fejezetbe, 14 levelesládába küldve el azokat. A válogatás során - mint ahogyan az utószóiban megfogalmazta- figyelembe vette: „A magyar olvasó szereti a könnyebben megérthető, rövidebb műveket, az általa is megközelíthető, a fülbemészó dallamot.”

A levelesládák Határ Győző felnőtt életének egy-egy meghatározó élethelyzetéről, érzésekről szólnak, bennük az egészen személyes és az egész emberiséget érintő problémákról, közös sorsról. Kettős időrendiséget követ: a szerelemtől jut el az országot elhagyó, új hazára találó, de otthonra nem lelő, az öregséggel, a fizikai gyengüléssel, a halállal való szembenézéssel. A ciklusokon belül a régebben íródott műveket követik a fiatalabbak.

Határ Győző figyel a hangokra: a budai síp, a sakál hangja, a hullámmoraj a doveri sziklákon, a szigetországi országos eső, a hazátlan elhaló éneke, a kanásztánc, a falaknak beszélés, a lélekharangjáték, az özvegy menyecske hadarórigmusa, az erdőzúgás, a dadogós hangja verseiben nem egyszerű hanghatás. A hangok szóalkotásokká, ritmusalakító szó szerkezetekké, régi szavak átformálásával keverednek-kavarodnak össze, amelyekre alliteráló, és a rokon értelmű szavakat is halmoz.

A Szerelmesek levelesládájában lévő verse örök és egyetlen igaz szerelmének, Prágai Piroskának íródott. Irigylésre méltó vágyakozás arra, hogy porrá válva is együtt maradjanak,

Lovagok levelesládája: Önarckép az egykoron lovagias költőről, akit az évek küzdelmei, a megélt esztendőök csatározásai marcona vitézzé edzettek

Földönfutók levelesládája: Határ Győző élete meghatározó részét, idejét emigránsként élte le. Keserű véleménye volt arról, hogy nemzete nem becsüli meg élő nagyjait, csak holtuk után dicsőíti őket.

Otthonvalók levelesládája: Az otthonvalókon most szűkebb pátriáját, szülőfaluját, városát értjük, ahol Határ Győző megkapta azt a csodálatot és elismerést, amelyre mindig is vágyott, tágabb értelemben vett szülőföldjétől, a hazától.

Magyari népek levelesládája: Éles, szatirikus képet fest a közállapotokról, egyúttal lesújtó véleményét mond az irodalmi élet anomáliáiról.

Édesanyák levelesládája: Megrendítő a gyász, amelyet édesanyja tragikus elvesztése, öngyilkossága okozott, s amely feldolgozatlan örök sebet hagyott a költőben.

Életszentség levelesládája: Az élet-halál titkainak kutatása filozófiai síkon. Határ Győző életszentségének titka: hűség önmagunkhoz.

Húgomasszony levelesládája: Pajkos humor, évődő hang, tréfák, ízes mondókák, hadarórigmusok, megannyi nyelvi lelemény.

Sevállásúak levelesládája: Ezek a versek Határ Győző világképének alappilléreit mutatják meg: vagyis szellemi függetlenségét. Határ Győző szerint az élet: folyamatos égés-elhamvadás.

Turpisság levelesládája: Nyelvtörők, furfangos mondókák, játékos rímvázlatok, szatirikus pillanatok.

Ujjongók levelesládája: Valódi életörömről szól. 1987-es nagy betegsége, élet-halál küzdelme során megismerte a boldog felépülést - az újjászületést.

Ijedelmek levelesládája: Nyolcvanon túl - bármikor betoppanhat a kaszás. Filozofikus nyugalommal tűri: ha itt az idő, menni kell.

Haldoklandók levelesládája: A megváltoztathatatlan elfogadása, végső szembenézés, nem csak saját életével, hanem a közös emberi sorssal.

A világmindenség levelesládája: Az életről-halálról való sejtések, összegzés a világegész működéséről.

A verseket Mészáros Tibor (a Debreceni Csokonai Színház színművésze, nem mellesleg „Gyomai gyom”), Polányi Éva, Cserenyecz Éva, Turnár Mariann és Tari Zsolt előadásában hallhattuk.

Dinyáné Bánfi Ibolya
könyvtárvezető

Húgomasszony levelesládája

BALKEZES BÓK

Édes Hölgyem maga gyönyörű!
Édes Hölgyem maga gyönyörű!
Édes Hölgyem maga gyönyörű!
Gyermek lehetett kislány korában
Mamája mondta: cuki hétéves
Papa mondta: csuda szépséges
Hogy masnija, ilyen édes
Ide fényképét: hadd adoráljam!

mi volt fortély: árulja el!
a manóba is árulja el!
hogyan csinálta árulja el!
hogy hervadása szívet szakasszon:
a cukorbabából ki minket megbabonázott-megőrzített
abból a tündérszépből mint lett
e ráncos rapcsos rút öregasszony?!

Megjelent: 2009. december, 17. oldal - Városunk